

Aktuellt om studie- och yrkesvägledning

från Skolverket

april 2021

Mikaela Zelmerlööw

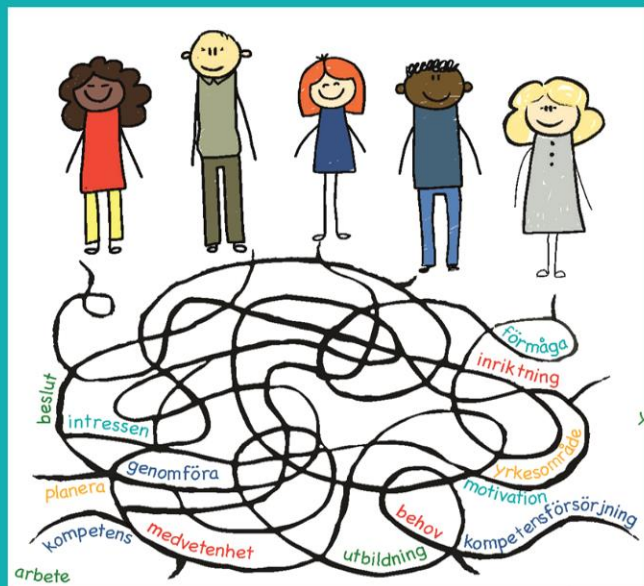
Skolverket

Upplägg

- Framtidsval – karriärvägledning för individ och samhälle (SOU 2019:4). Vad händer?
- Skolverkets satsningar på studie- och yrkesvägledning 2013–2019 – utmaningar och goda erfarenheter
- Vad gör Skolverket för att stärka vägledningsfrågorna?

Framtidsval

– karriärvägledning för individ och samhälle

BETÄNKANDE FRÅN
UTREDNINGEN OM
EN UTVECKLAD STUDIE-
OCH YRKESVÄGLEDNING

Framtidsval

– karriärvägledning för
individ och samhälle

SOU 2019:4

Betänkande från
Utredningen om en utvecklad
studie- och yrkesvägledning

Upplägg

- **Framtidsval – karriärvägledning för individ och samhälle (SOU 2019:4). Vad händer?**
- **Skolverkets satsningar på studie- och yrkesvägledning 2013–2019 – utmaningar och goda erfarenheter**
- **Vad gör Skolverket för att stärka vägledningsfrågorna?**

Intervjustudie med elever om studie- och yrkesvägledning integrerad i undervisningen i grundskolan

- Elevernas motivation till lärande ökar
- I undervisningen blir eleverna mera medvetna om valalternativ
- Undervisningen utvecklar elevernas förmåga att fatta och genomföra beslut
- Efterfrågar mer diskussion och problematisering av normer och strukturer.

Utmaningar kvarstår

Bibehålla fungerande rutiner och kontinuitet

Struktur

Likvärdighet i studie- och yrkesvägledning

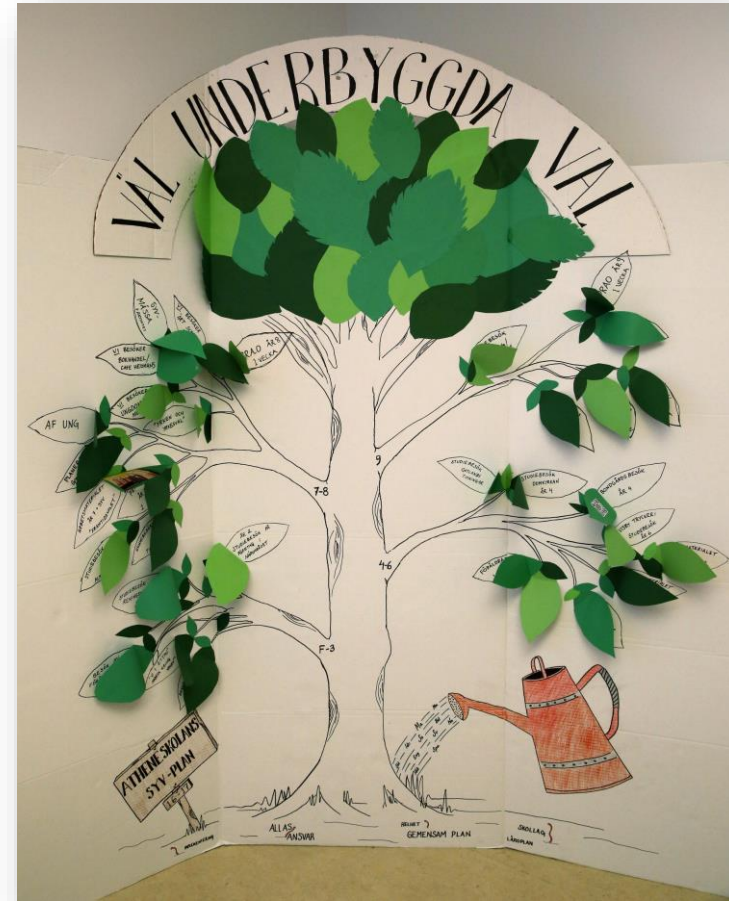
Hela styrkedjan

Lärare behöver få syn på vägledningens möjligheter

Motverka stereotipa val

Skolinspektionens rapporter

Fristående skolor

Goda erfarenheter

Utveckling sker

Styrning och ledning

Nyanländas lärande

Skolinspektionens rapporter

Huvudmännen tar fram planer

Kunskapsområdet smittar av sig

Arbetsmarknad i förändring

Exempelvis:

- Ett längre arbetsliv
- Ökat behov av arbetskraftsinvandring
- Digitalisering
- Tjänstefiering

Uppgifter som minskar och ökar

- Kundsupport
- Dataanalys
- Marknadsföring
- Administrativa uppgifter

- Företagssäljare
- Redovisningsekonomer
- Ekonomiassistenter
- Kontorsass., sekreterare
- Kundtjänst

(Källa: Tillväxtanalys 2020)

(Källa: Unionen 2020)

Uppgifter som ökar

- Utveckla digital teknik
- Sköta digital teknik
- Tjänster som följer av digital teknik
- Upplevelseindustrin
- Vårdpersonal
- Lärare

- Yrken som bygger på teknisk kompetens
- Yrken som bygger på social och emotionell kompetens
- Yrken som kombinerar teknik med social och emotionell kompetens

(Källa: Fölster 2015, bearbetad)

Från 21st Century Skills till SEL

- **Socio-Emotional Learning (SEL) enligt UNESCO:**
“färdigheter som självmedvetenhet, vara självgående, social medvetenhet, emotionella färdigheter och ansvarsfullt beslutsfattande”
- **Inte “nya” kompetenser. Det nya är att så många fler behöver dem.**

The big 5

- **Utåtriktad** – lättillgänglig och energisk, söka andras sällskap, ta en ledarroll i motsats till att vara reserverad och enstörig
- **Omtänksam*** – vänlig och samarbetsvillig i motsats till kall och ovänlig, medkännande och oroa sig för andra
- **Emotionellt stabil** – ha kontroll över sina känslor, motståndskraft mot stress och färre plötsliga humörsvängningar
- **Öppet sinne** – uppfinningsrik, nyfiken i motsats till att vara försiktig, intellektuellt eller kreativt
- **Samvetsgrann** – effektiv och organiserad i motsats till att ta lätt på saker och vara vårdslös

* agreeableness

Upplägg

- **Framtidsval – karriärvägledning för individ och samhälle (SOU 2019:4). Vad händer?**
- **Skolverkets satsningar på studie- och yrkesvägledning 2013–2019 – utmaningar och goda erfarenheter**
- **Vad gör Skolverket för att stärka vägledningsfrågorna?**

Utbildningsguiden

Här hittar du information och vägledning inför val av skola och utbildning, från förskola till utbildning för vuxna.

- [Om förskolan >](#)
- [Val av grundskola >](#)
- [Gymnasievalet >](#)
- [Val av utbildning för vuxna >](#)

Genvägar

 Övergång mellan gy...pdf ...
[Öppna fil](#)

Visa alla ✕

Betygskalkylatorn

Få hjälp att räkna ut ditt meritvärde >

Behörighetsvisaren

Se vad du blir behörig till på
högskolan >

Förskolan

Se filmen Förskolan är till för ditt barn
>

Karta över utbildningssystemet

[Det svenska utbildningssystemet](#) >

Languages

About the Swedish school system in
other languages >

Gymnasievalet

Öka din valkompetens inför
gymnasievalet >

Lärportalen Skola arbetsliv

Studie- och yrkesvägledning i un x Utbildningsguiden - Utbildnings x +

https://www.skolverket.se/skolutveckling/kurser-och-utbildningar/studie--och-yrkesvagledning-i-undervisni...

Modul om att integrera studie -och yrkesvägledning i undervisningen

Det här är en modul för er som vill öka era kunskaper om hur ni kan motivera elever till skolan och rusta dem för framtida studie- och yrkesval. Genom att integrera studie- och yrkesvägledning i undervisningen vidgar ni elevernas perspektiv på sig själva och på omvärlden så att de får möjlighet att fatta väl underbyggda studie- och yrkesval. Det bidrar till att öka elevernas motivation för skolan och till att minska elevernas avhopp.

Filmtrailer: Utveckla studie- och yrkesvägledningen i undervisningen (Tid: 01:20)

Utveckla studie- och yrkesvägledningen i undervisningen... Titta senare Dela

Övergång mellan gy...pdf
Öppna fil

Visa alla X

15:57
2021-03-01 25

Innehåll på denna sida

- Materialet finns på Lärportalen
- Modul om att integrera studie -och yrkesvägledning i undervisningen
- Kollegialt lärande för lärare i grundskolan
- 24 timmar under 4-6 månader
- Skola och arbetsliv motiverar eleverna
- Ansvar för studie- och yrkesvägledning
- Forskning och fördjupning

Till toppen ^

Modulens olika delar

Lärportalen | Studie- och yrkesvä x Utbildningsguiden - Utbildnings x +

← → ↻ 🏠 🔒 https://larportalen.skolverket.se/#/modul/3d-skola-och-arbetsliv/grundskola/931-studie-yrkesvagledning ☆ ⚙️ 🔍 👤 ⋮

Studie- och yrkesvägledning i undervisningen åk F-9

1. Studie- och yrkesvägledning
2. Studie- och yrkesvägledning i styrdokument
3. Entreprenörskap och studie- och yrkesvägledning
4. Normkritiska perspektiv på studie- och yrkesvägledning i undervisningen
5. Nyanlända, vägledning och språk- och kunskapsutveckling
6. Systematiskt kvalitetsarbete för en likvärdig studie- och yrkesvägledning

Studie- och yrkesvägledning i undervisningen åk F-9

Studie- och yrkesvägledning handlar om att vidga elevernas perspektiv på yrken och arbetsliv, och att stärka elevernas självkännet som så att de kan fatta väl underbyggda studie- och yrkesval. Studie- och yrkesvägledning ska också bidra till att elevernas studie- och yrkesval inte begränsas av kön, social eller kulturell bakgrund. Arbetet med studie- och yrkesvägledning är hela skolans ansvar där ni som lärare har en viktig och central roll. Den här modulen handlar om hur studie- och yrkesvägledning kan integreras och utvecklas i undervisningen redan från lägre åldrar och genom hela grundskolan.

Modulen vänder sig till arbetslag eller ämneslag åk F-9 som vill få inspiration och ökad kunskap om hur man konkret kan arbeta med studie- och yrkesvägledning i undervisningen.

Övergång mellan gy....pdf ...
Öppna fil

Visa alla X

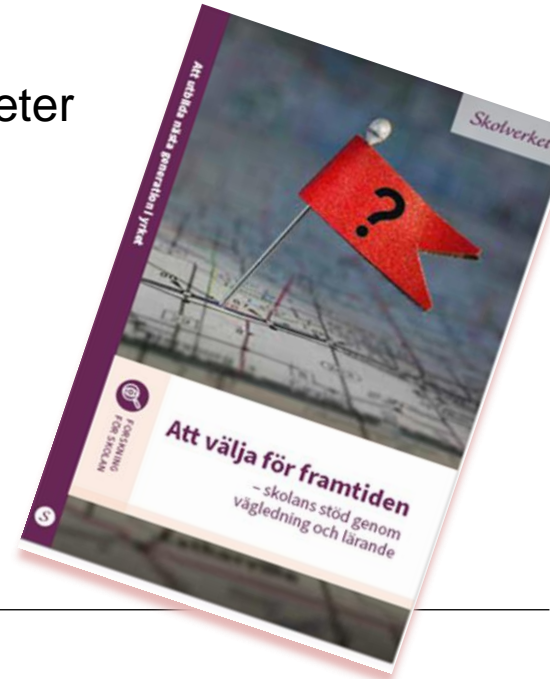
16:02
2021-03-01 25

Forskning för skolan

Att välja för framtiden – skolans stöd genom vägledning och lärande

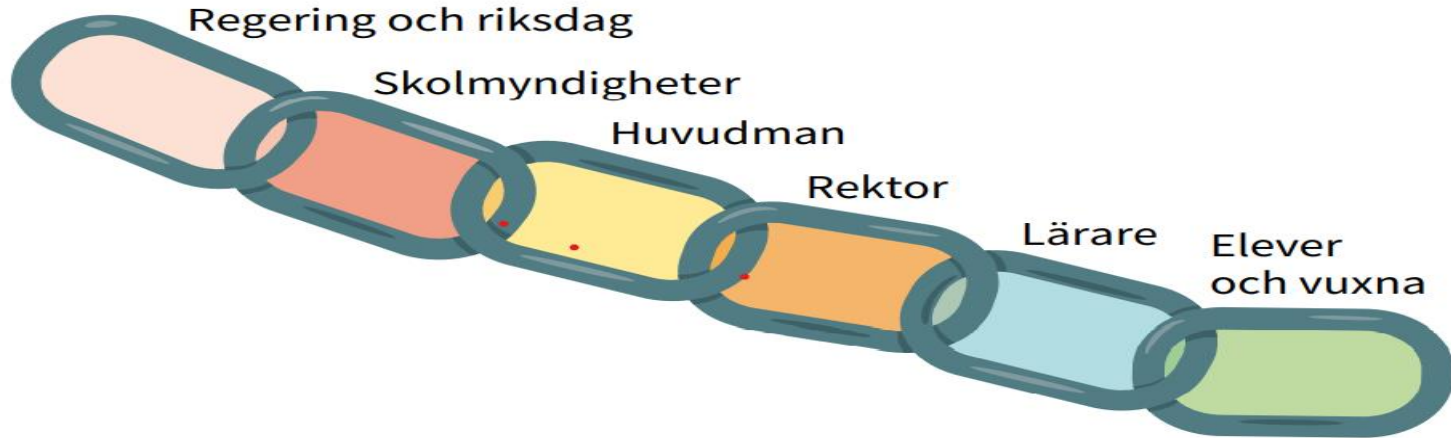
1. Studie- och yrkesvägledning – vad handlar det om?
2. Vägledning och lärande – svenska och nordiska erfarenheter
3. Styrning och ledning av vägledningsarbetet
4. Balansgången mellan individens och samhällets behov
5. Utgångspunkter för kompensatorisk vägledning
6. Framtiden väntar inte

6. Framtiden väntar inte

📖 Att se framtiden i skolan ger motivation

📈 Många utmaningar och stora vinster

Vetenskaplig grund och beprövad erfarenhet

Arbetsliv och utbildning

- Yrkeskunskap
- Framtidsutsikter
- Utbildningsvägar
- Varför arbetar man?
- Vad innebär det att arbeta?
- Studiebesök
- Prao

Självkänedom

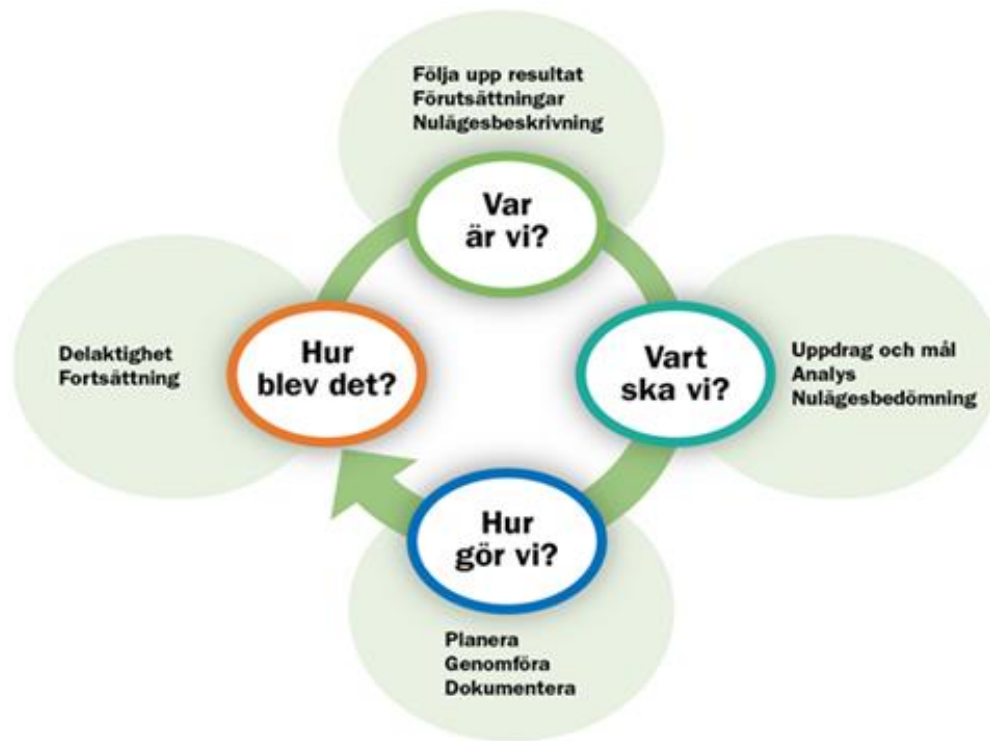
- Mina värderingar och attityder
- Varför väljer jag som jag gör?
- Mitt mående
- Hur hanterar jag motgångar?
- Vilka är mina styrkor och svagheter

Målsättning

- Hur vill jag ha det?
- Hur når jag målet?
 - Min studieteknik
 - Min handlingsplan
- Hur hittar jag min motivation

Systematiskt kvalitetsarbete

Var är vi?	Vart ska vi?		Hur gör vi?		Hur blev det?
<p>Problem utifrån uppföljningar</p>	<p>Antaganden om orsaker – vad tror vi det beror på? (Analys bakåt på individ-, process- och systemnivå.)</p>	<p>Vad hittar vi som stödjer våra antaganden? (Vad säger forskningen? Finns liknande problem beskrivna av andra verksamheter?)</p>	<p>Planera åtgärder – olika sätt att komma till rätta med problemet.</p>	<p>Hur går vi tillväga?</p>	<p>Hur blev det på individ-, process- och system nivå? Våra lärdomar.</p>

Studie- och yrkesvägledning i vuxenutbildningen

- Särsvux **➔** Komvux som särskild utbildning
 - Fortbildningsinsats för studie- och yrkesvägledare
- Nya prioriteringsregler
 - Aktiviteter och insatser

https://www.skolverket.se/undervisning/vuxenutbildningen/aktuella-forandringar-inom-kommunal-vuxenutbildni...

Undervisning ▾ Skolutveckling ▾ Regler och ansvar ▾ Om oss ▾

Hem > Undervisning > [Vuxenutbildningen](#) > Aktuella förändringar inom kommunal vuxenutbildning (komvux)

Aktuella förändringar inom kommunal vuxenutbildning (komvux)

Flera förändringar som gäller komvux införs under perioden 2020–2022. Här beskriver vi övergripande de största förändringarna när det gäller stärkt kompetensförsörjning och ändrade kurs- och ämnesplaner.

Övergång mellan gy...pdf
Öppna fil

Visa alla

20:43
2021-03-01

Studie- och yrkesvägledning i förändring

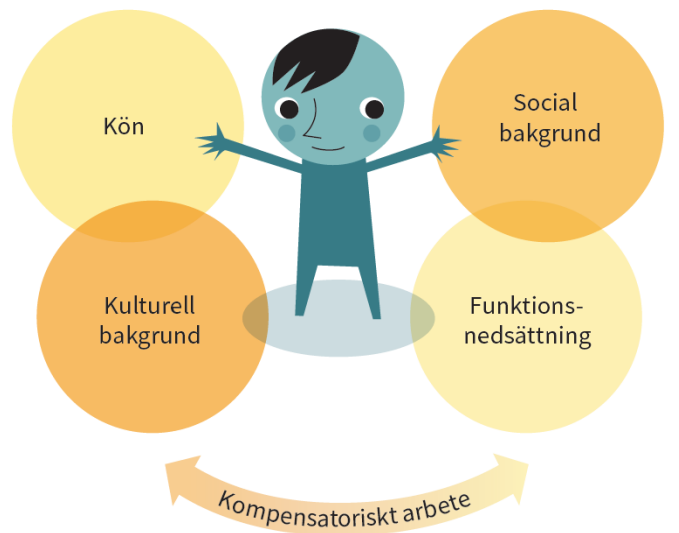
Individen eller gruppen

- Ökat behov av vägledning för individen att hantera återkommande val i livet. Ta ut ny riktning oftare.
- Behov att skapa medvetenhet hos individen om processen. Bidra med kunskap som stärker individens beslutsfattande. Få insikt om att det inte finns snabba lösningar.
- Digitala tjänster och tillgänglighet som ger stöd för processen och i samtal.
- Kompensatoriska uppdraget blir än viktigare.

Studie- och yrkesvägledaren eller läraren

- På ett enkelt och inspirerande sätt stödja individen i att få ett vidgat perspektiv och verklighetsuppfattning för att ta sig vidare i utbildning och arbetsliv.
- Digitala tjänster och kompetens kompletterar, ger underlag och stöttar i det personliga mötet eller samtalet med studie- och yrkesvägledare.
- Co-careering, stötta i nätverkssamtal eller forumaktiviteter.
- Olika verktyg för att möta och inte minst hitta individer i behov av studie- och yrkesvägledning.

Likvärdiga livschanser

Skolverkets nyhetsbrev för studie- och yrkesvägledare!

**Ange att du prenumererar i egenskap av studie-
och yrkesvägledare**

www.skolverket.se/nyhetsbrev

Skolverket

Tack!

mikaela.zelmerloow@skolverket.se

syv@skolverket.se

